

Trzecie abecadło duchowe Francisca de Osuny nie było jedną z tych książek, które Teresa od Jezusa jedynie pobieżnie przeczytała, ale jedną z tych, które dogłębnie sobie przyswoiła i jedną, którą nazwała swoim „mistrzem”. Świadczenie jej życia, zeznający w toku procesów mających na celu wyniesienie jej na ołtarze, wspominali jak na przestrzeni wielu lat widywali ją z dziełem Osuny w ręku.

Szczegółowym celem planowanego projektu jest określenie relacji między *Księżką życia* Teresy od Jezusa a *Trzecim abecadłem duchowym* Francisca de Osuny. Badanie umożliwi zweryfikowanie hipotezy o występowaniu zamierzonej, intertekstualnej zależności między obydwoma tekstami. Stwierdzenie owej zależności, stanowić będzie z kolei punkt wyjścia do dalszego, pogłębionego studium terezańskiej recepcji dzieła Franciszkańskiego mistyka w jej słynnej autobiografii oraz wpływu tejże na rozumienie dzieła przez czytelnika.

Jakkolwiek badacze nie poddają w wątpliwość samego wpływu Osuny oraz reprezentowanej przez niego tradycji teologicznej na Teresę, nie panuje już wśród nich podobna zgoda co do charakteru, zakresu jak i znaczenia tego wpływu. Nie powstało też dotąd wyczerpujące studium, które stawiałoby sobie za cel określenie owego wpływu w sposób bardziej systematyczny i zorganizowany, pozwalając tym sposobem na wyjaśnienie istniejących rozbieżności. Jednocześnie współczesny rozwój w dziedzinie hermeneutyki i teorii literackiej, prowadzący między innymi do powstania studiów intertekstualnych, dostarczając nowoczesnych podejść i metod, może przyczynić się do uzyskania we wspomnianej sprawie większej jasności a może nawet ostatecznego rozwiązania niektórych problemów.

Ponieważ doktryna której nauczał Osuna cechowała się wysoce praktycznym charakterem, a także dlatego, że jej recepcja przez Świętą była zapośredniczona przez jej doświadczenie, należy mieć nieustannie na uwadze ów fakt, włączając go do oryginalnego modelu analizy intertekstualnej, który zostanie opracowany na potrzeby niniejszego studium.

Czy występują dostateczne przesłanki przemawiają za podjęciem tego rodzaju intertekstualnej lektury? Jakie korzyści mogłyby z niej wynikać dla lepszego zrozumienia myśli i życia Świętej? Na czym polega oryginalność i samodzielność św. Teresy? Jak ustosunkowywała się do autorytetu? Jakie znaczenie przypisywała w życiu duchowym metodzie a jakie indywidualnej kreatywności? Podejmowane badanie stanowić będzie okazję dla poszukiwania odpowiedzi na te i podobne pytania, które potraktowane w perspektywie ogólnej nawet dziś nie straciły nic ze swojej aktualności.

Jednym z elementów planowanego studium będzie nadto przebadanie zachowanego do dziś egzemplarza *Trzeciego abecadła duchowego*, którym według tradycji posługiwała się Święta. Z uwagi na widniejące na nim materialne ślady częstej lektury, w postaci licznych wyróżnień i komentarzy naniesionych na tekst dzieła, może ono stanowić zupełnie wyjątkowe świadectwo dialogu Świętej z *Trzecim abecadłem duchowym* a także – pośrednio – z jego autorem.

Gdyby tak nakreślone przedsięwzięcie zakończyło się powodzeniem, otrzymalibyśmy swoisty klucz hermeneutyczny, otwierający przed nami perspektywę właściwszego, historycznie uprawomocnionego odczytywania zarówno życia jak i dzieła św. Teresy. Przy jego pomocy dałoby się zapewne w większym stopniu uniknąć nieporozumień oraz skorygować pewne błędne ujęcia, osłabiając tym samym wymowę ideologicznych prób interpretowania spuścizny Świętej. Ponadto publikacja rezultatów podjętej pracy mogłaby znacząco przyczynić się do popularyzacji postaci jak i ważnego dzieła Francisca de Osuny na gruncie polskim.